

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1487

Vragen van het lid **Helder** (PVV) aan de minister van Veiligheid en Justitie over de berichten «*Bijbanenregister rechters nog vol hiaten*», «*Veel rechters verzwijgen bijbaan*» en «*Verbazing over het niet melden bijbanen rechters*» (ingezonden 11 februari 2013).

Antwoord van minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 5 maart 2013).

Vraag 1

Kent u deze berichten? Klopt het wat hierin vermeld wordt? Zo nee, waarom niet?^{1 2 3}

Antwoord op vraag 1

Het klopt dat op 7 februari 2013 in een aantal gevallen de nevenbetrekkingen van rechters en rechter-plaatsvervangers nog niet in het register van nevenbetrekkingen waren geregistreerd. De Raad voor de rechtspraak heeft de gerechten gevraagd aan te geven in welke mate rechters en rechter-plaatsvervangers hun nevenbetrekkingen registreren. Het doel is zo snel mogelijk tot een actuele registratie te komen.

Vraag 2

Deelt u de mening dat de rechterlijke macht onafhankelijk dient te zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 2

Ja.

Vraag 3

Deelt u de mening dat de schijn van belangenverstrengeling altijd vermeden dient te worden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 3

Ja.

¹ Financieel Dagblad, 7 februari 2013

² Nieuwsuur, 7 februari 2013

³ Telegraaf, 7 februari 2013

Vraag 4

Deelt u de mening dat, indien er sprake is van belangenverstrengeling, de mogelijkheden van een procespartij om een rechter de wraken of van een rechter om zich te verschonen niet voldoende zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 4

Nee. De wettelijke mogelijkheden van verschoning en wraking zijn specifiek bedoeld voor toepassing in gevallen waarin sprake is of lijkt te zijn van feiten of omstandigheden waardoor de rechterlijke onpartijdigheid schade zou kunnen lijden. Dit omvat mede de situatie dat de schijn zou kunnen worden gewekt dat sprake is van belangenverstrengeling. Beide instrumenten functioneren in de praktijk goed. Voor een optimaal functioneren is vanzelfsprekend van belang dat informatie over de nevenbetrekkingen van een rechter voor partijen beschikbaar en volledig is. Het register nevenbetrekkingen dient daarom altijd actueel te zijn.

Vraag 5

Deelt u de mening dat de wens van rechters om met één been in de samenleving te blijven staan, volledig is doorgeschoten voor wat betreft hun bijbanen en nevenfuncties? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 5

Nee. Ik vind het van groot belang dat onze rechtspraak, die gebaseerd is op professionele rechters die het rechtsprekend ambt als hun hoofdbetrekking hebben, zo goed mogelijk maatschappelijk is ingebed. Het maatschappelijk draagvlak wordt immers mede gewaarborgd door de wijze waarop de rechter georiënteerd is op, en deelneemt aan de samenleving. Ik acht het dan ook wenselijk dat rechterlijke ambtenaren actief zijn op diverse fronten in het maatschappelijk verkeer. Het vervullen van nevenbetrekkingen door rechters is daarvoor bij uitstek een geschikt middel. Grenzen worden daarbij getrokken door de wet, die sommige nevenfuncties uitsluit, door het gezond verstand van de rechter en door algemene regels van betamelijkheid. Als hulpmiddel bij de beantwoording van de vraag of een nevenfunctie acceptabel is of niet, is binnen de rechtspraak de leidraad nevenfuncties ontwikkeld waarin algemene richtlijnen zijn opgenomen. Mede naar aanleiding van deze leidraad is de presidenten van de gerechtshoven herhaaldelijk gevraagd erop toe te zien dat adequate registratie van nevenbetrekkingen plaatsvindt.

Vraag 6

Deelt u de mening dat er strengere regels moeten komen en steviger opgetreden dient te worden tegen rechters die de wet (artikel 44, vijfde lid 5, Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren) niet naleven en hun nevenfuncties niet opgeven? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke concrete maatregelen gaat u nemen?

Vraag 7

Deelt u de mening dat, indien blijkt dat een rechter zich ernstig schuldig heeft gemaakt aan belangenverstrengeling, het beter mogelijk moet zijn in zo'n geval een rechter te ontslaan, aangezien dan geen sprake meer is van onafhankelijke rechtspraak? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke concrete maatregelen gaat u nemen?

Antwoord op vragen 6 en 7

Ik deel de mening dat belangenverstrengeling van een rechter ontoelaatbaar is en dat het gepast is daarop te reageren met een sanctie. De zware sanctie van een disciplinair ontslag door de Hoge Raad bestaat al. Dat het niet opgeven van een nevenfunctie automatisch tot de conclusie zou moeten leiden dat er sprake is van belangenverstrengeling, gaat mij evenwel te ver. Wanneer een rechter persisteert in het niet opgeven van een nevenfunctie, daarmee deze wettelijke verplichting ontwijkend, is het wel evident dat een sanctie gepast is.

Meer in het algemeen vind ik dat de rechterlijke macht moet beschikken over een adequaat instrumentarium om bij verschillende vormen van ongeoorloofd of ongewenst gedrag passend te kunnen reageren. Daarom heb ik een wetsvoorstel in voorbereiding dat het nu nog beperkte scala aan disciplinaire en orde- en sturingsmaatregelen uitbreidt. Dit wetsvoorstel gaat – zoals

toegezegd tijdens de afgelopen begrotingsbehandeling – uiterlijk 1 april 2013 in consultatie.